

Informačné a turistické centrum Zelená hora

Návrh informačného a turistického centra Zelená hora (ďalej len ITC) je založený na 4 základných princípoch. Tieto princípy sa vzájomne dopĺňajú, pričom si vzájomne nekonkurujú.

Prvý z princípov vychádza z kompozičných analýz kostola sv. Jána Nepomúckeho. Na základe analýz, kde je možné pomocou kružníc a ich priesečníkov vygenerovať pôdorysnú stopu kostola i celého areálu sme tento princíp re-interpretovali aj na budovu ITC na základe vloženého parametra. Parameter je pre každú kružnicu zvolený podľa dôležitosti priliehajúceho verejného priestoru.

Druhým princípom bolo definovanie komunikačných uzlov a ich vzájomných priesečníkov. Výsledné priesečníky vytvorili ťažisko v riešenom území nachádzajúce sa pozdĺž Sychrovej ulice. Pomocou vygenerovaných kružníc na základe zvoleného parametra - odstupňovania dôležitosti verejného priestoru, umiestnených do týchto priesečníkov sme definovali formu navrhovanej stavby. Samozrejmosťou je nadväznosť navrhovaných komunikačných trás na existujúce zaužívané vstupy do riešeného územia, na Sychrovu ulicu, Vejmluvovú ulicu a historickú cestu od blízkeho zámku. Jedna z vygenerovaných kružníc je umiestnená aj v zadnej časti pozemku a definuje vzťah budovy a terénneho masívu.

Tretí princíp je prenesenie archetypu grotty do navrhovanej budovy. Na plynulý prechod z upravenej krajiny Zelenej hory sme vložili prvok, medzičlánok - grotu. Morfológia terénneho masívu podmienila aj samotné tvarovanie budovy ITC. Grota bola prepísaná do súdobej architektonickej formy záhybu. Záhyb je definovaný ako gradient medzi interiérom a exteriérom bez striktných hraníc.

Štvrtý princíp je princíp piatich zastavení. Prepis 5 cípej hviezdy do 5 úrovní je re-interpretácia šírenia svetla na základe vlnovej dĺžky z radiálnych lúčov do sústredných kružníc (Huygensov princíp). Piatou úrovňou je navrhnutý verejný priestor, námestie v predpolí ITC tvoriace prechod z ustálenej urbanistickej štruktúry rodinných domov do úpätia krajinej úpravy Zelenej hory. Štvrtá úroveň je interiér stavby ITC a tretia úroveň je medzi priestor masívu Zelenej hory s tromi zastaveniami po vrstevnici. Prvé zastavenie je priamo napojené na jeden z hlavných vstupov do ITC. Druhú úroveň tvorí nádvorie kostola a prvá úroveň je stred kompozície – interiér samotného kostola.

Vzhľadom na požiadavky pre dopravnú obslužnosť územia sme navrhli mierne rozšírenie a posun Sychrovej ulice smerom od rodinných domov. Vznikol tak priestor pre chodník a stromoradie s parkovacími miestami pre zásobovanie a imobilných návštevníkov. Záliv pre štyri autobusy je umiestnený na druhej strane ulice priamo na hrane námestia bez nutnosti prechodu cez cestu. Pre umiestnenie zálivu v tejto časti sme sa rozhodli z dôvodu bezpečnosti pri nárazovom príchode či odchode väčšieho počtu návštevníkov. Plánované parkovisko na Vejmluvovej ulici pre individuálnu automobilovú dopravu je zohľadnené v návrhu vytvorením bezpečných koridorov. V blízkosti ITC a historickej cesty navrhujeme záliv s cyklostojanmi.

Bezbariérový verejný priestor pred objektom ITC pôsobí reprezentatívne a poskytuje príjemné prostredie pre návštevníkov ale aj miestnych obyvateľov. Kompozičné usporiadanie námestia vychádza z druhého princípu a umiestnenia kružníc. V rámci tohto priestoru sa počíta s výsadbou dvojradu stromov, ktoré by vytvárali filter medzi areálom kostola a okolitou zástavbou. Budova ITC by mala v diaľkových pohľadoch v tejto zelenej zanikať. Pre zber dažďovej vody z územia sa počíta so zriadením systému drenáží, ktoré by vyústili do suchého poldra v najnižšom mieste riešeného územia.

Vzniknutý pozdĺžny objem stavby navrhujeme osadiť na vrstevnici úpätia Zelenej hory aby s ním postupne splýval. Hmotovo sa objekt prispôsobuje zadaným 4 princípom a nepresahuje limitnú výšku vrstevnice 600 m.n.m. Hmota reaguje na nástupné priestory, morfológiu terénu či na nutné zachovania priehľadov a výhľadov na objekt kostola. Hlavné vstupy orientujeme k prístupovým bodom od historickej cesty a križovatke Sychrovej so Zelenohorskou ulicou, a nástupného priestoru od križovatky Sychrovej a Vejmluvovej ulice. Tieto vstupy akcentujeme pomocou fasády z predsadených lamiel pokračujúcich až na strechu objektu prostredníctvom ich vynechaním či presahu. Po vstupe do objektu sa návštevník ocitne v tiahlom otvorenom priestore polo zapustenom vo svahu. Vďaka panoramatickému oknu smerujúcim k dominante kostola v zadnej časti hmoty sa dopĺňa vzťah medzi interiérom ITC a masívom Zelenej Hory. Návštevník je tak stále v kontakte s exteriérom. Dominanta kostola vytvára nenútené pozadie pri obsluhu zákazníka - od kúpy vstupenky, suvenírov po občerstvenie. Interiér pre návštevníkov navrhujeme ako otvorený veľký priestor mierne členitej dispozície. Tvar fasády smerom do ulice - tri prieniky kružníc sa pretavili do funkčných ťažísk interiéru – po stranách predaj lístkov a občerstvenie s priamy prepojením na vstupy z exteriéru. Centrom sa stáva multifunkčne využiteľná časť pre prednášky, výstavy a podobne. Podlažná plocha objektu počíta s kapacitou dvoch skupín návštevníkov v objekte v jednom momente. Preto sa dispozícia hlavného priestoru rieši ako otvorená. Pri priaznivom počasí by bolo možné otvoriť fasádu s pivotovými dverami orientovanú do Sychrovej ulice a rozšíriť/prepojiť tak interiér do exteriéru. Priestory dostatočne presvetľujeme cez tri veľké presklené plochy v juhozápadnej fasáde. Tienenie interiéru zabezpečujú exteriérové lamely, klesajúca masívna klenba z vyľahčeného betónu, interiérové rolety ale aj stromy vysadené v novom námestí. Cirkulácia vzduchu prebieha cez rekuperačný systém, ktorý privádza vzduch z podlahy popri hlavnej fasáde, následne prechádza po klenbe až do zadnej časti interiéru, kde je postupne nasávaný do potrubia ukrytého v stavanom nábytku.

Povrch námestia nadväzuje na použitú dlažbu v rámci historickej cesty. Kamenné dlažobné kocky sú ukladané do vejára čo pomáha lepšiemu odvádzaniu vody do podlažia . V závislosti od polohy a nárokov na odolnosť sa povrch mení alebo dopĺňa iným typom materiálu. V polohách s vysokou frekvenciou a záťažou sú použité kamenné dlažobné kocky, obrubníky, zatrávňovacia dlažba na parkovacích miestach a odolná dlažba na miestach pre autobusy. Prírodnejší charakter majú chodníky v dotyku so zeleňou. Ich povrch sme navrhli z mlatu, štrkotrávnika alebo kamennej dlažby s väčšími medzerami pre prerastanie trávy. Na fasáde budovy navrhujeme pohľadový betón s pieskovanou povrchovou úpravou s jemne ružovým pigmentom. Betónové povrchy dopĺňajú lamely z bondového plechu v obdobnej RAL a priznané drevené rámy pivotových dverí. Fixné zasklené plochy sú navrhované ako bezrámové. Oporné múry zo železobetónu so zdrsneným povrchom vybíjaním – kamenárskou úpravou povrchu prebiehajú do interiéru a tak sa materiálovo prepája exteriér s interiérom. Vo vnútorných priestoroch sa uvažuje prevažne s materiálmi v prírodnej, prirodzenej podobe - drevo, sklo, betón a leštený betón.

Ekologický koncept návrhu je založený na pasívnom využití okolia s doplnenými aktívnymi formami získania obnoviteľnej energie počas celého roka. Sezónne pasívne zatienenie stavby vysokou zeleňou je doplnené o vertikálne fixné lamely. Takto sa v období náročnom na chladenie objektu zabezpečuje ochrana proti južnému a západnému slnku. Koncept energetickej stability dopĺňa ekonomická zelená strecha. K výsadbe vysokej zelene, zelenej streche, vodopriepustným materiálom je doplnené zadržiavanie dažďovej vody na pozemku v suchom poldri. Všetky tieto opatrenia prirodzene regulujú klímu v okolí stavby. Interiér budovy je tieneny taktiež aktívnou formou roliet vo forme semitrSPARENTNEJ látky. K energetickej stabilite prispieva aj znížená svetlosť okenných otvorov na výšku 3,3 metra. Masívna železobetónová konštrukcia absorbuje dostatok energie a vďaka jej vyľahčeniu optimalizuje hmotnosť strešnej konštrukcie. Vnútnú klímu udržiava rekuperačný systém,

chladený strop – aktivácia železobetónového jadra a podlahové vykurovanie. Zdroj energie pre vykurovanie/chladenie je navrhované forme tepelného čerpadla s hĺbkovým vrtom ako zemným výmenníkom.

K návrhu ITC sme pristupovali tak, aby priniesol čo najvyššiu kvalitu nielen pre návštevníkov ale aj pre svoje okolie. Zároveň bolo dôležité aby budova nevytvárala prekážku ale umožňovala čo najplynulejší pohyb v území. Objekt i verejné priestory sú vyjadrením rešpektu k miestu a jeho okoliu, a prinášajú do nesúrodého nástupného priestoru jasne čitateľné gesto.